

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Naděždy Řehákové a soudců JUDr. Ivanky Havlíkové a Mgr. Martina Kříže v právní věci

žalobce: **JUDr. P. K.**
sídlem O., P.
zastoupen advokátem Mgr. Luborem Bystřickým
sídlem Myslíkova 2020/4, Praha 2

proti
žalované: **Česká advokátní komora**
sídlem Národní 16, Praha 1
zastoupena advokátkou Mgr. Petrou Vráblikovou
sídlem Karlštejská 518, Lety

o žalobě proti rozhodnutí odvolacího kárného senátu odvolací kárné komise České advokátní komory ze dne 31. 5. 2017, sp. zn. K 65/2012,

t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá nárok na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

I. Předmět řízení a vymezení sporu

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení rozhodnutí odvolacího kárného senátu odvolací kárné komise České advokátní komory (dále též jen „žalovaná“ nebo „odvolací kárný senát“) ze dne 31. 5. 2017, sp. zn. K 65/2012 (dále jen „napadené

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

rozhodnutí“), kterým mu bylo jakožto kárně obviněnému za porušení § 16 odst. 1 a § 17 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o advokacii“), ve spojení s čl. 4 odst. 1, 3 a čl. 17 odst. 3 usnesení představenstva České advokátní komory č. 1/1997 Věstníku, kterým se stanoví pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže advokátů České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „etický kodex“), uloženo kárné opatření – pokuta ve výši 25 000 Kč. Tohoto kárného provinění se měl žalobce dopustit tím, že jako obhájce obž. L. Š. v její trestní věci vedené u Okresního soudu v Mostě pod sp. zn. 1 T 81/2011 odůvodnil námitku podjatosti vznesenou vůči ustanovenému soudnímu znalci Mgr. et Mgr. M. M. podáním ze dne 10. 10. 2011 (dále též jen „námitka podjatosti“) mimo jiné tím, že z jazykového výkladu příjmení znalce dovodil jeho židovský původ a osoby židovského původu označil termínem „řada dalších soukmenovců“. Žalovaná napadeným rozhodnutím zároveň zrušila rozhodnutí kárného senátu kárné komise České advokátní komory (dále jen „kárný senát“) ze dne 12. 4. 2013, sp. zn. K 65/2012, kterým bylo žalobci uloženo kárné opatření - dočasný zákaz výkonu advokacie na dobu 12 měsíců.

II. Rozhodnutí žalované (napadené rozhodnutí)

2. Žalovaná v napadeném rozhodnutí předně konstatovala, že v kárném řízení nedošlo k porušení zákazu *reformace in peius*. Žalovaná uvedla, že nemůže posuzovat důvodnost vznesené námítky podjatosti; může se zabývat pouze tím, zda způsob a forma námítky podjatosti je či není v souladu se zákonem o advokacii a stavovskými předpisy. K námitce ekonomické závislosti znalce žalovaná podotkla, že tato námitka byla z hlediska struktury podání vznesena zcela odděleně a z ničeho nelze učinit jednoznačný závěr o antisemitském podtextu této námítky. Žalovaná tak dospěla k závěru, že v tomto směru se nejednalo o závažné porušení povinnosti advokáta, které by naplňovalo skutkovou podstatu kárného provinění.

3. K námitce židovského původu znalce žalovaná uvedla, že mezigenerační přenos traumat holocaustu mezi příslušníky židovského národa je nepochybně dán a tato námitka by tak byla přípustná, ovšem za předpokladu, že by byla vznesena věcně, a nikoli urážlivě. Žalovaná přisvědčila žalobci, že samotné označení někoho za Žida nemá pejorativní význam, není rasistické a nelze je považovat za osočování. Na druhé straně však nelze opomenout historické souvislosti spojené s nacistickou politikou hromadného vyvražďování osob židovské národnosti známé jako holocaust. V rámci holocaustu musely osoby židovského původu nosit označení „Jude“, „Žid“, a stejně tak byly označovány jejich obchody. Proto je třeba k označení „Žid“ přistupovat věcně a střízlivě. Z písemných podání žalobce vyplývá, že tyto historické souvislosti mu byly dobře známé. Kárné provinění žalobce tak nespočívá v samotné námitce, že znalec je židovského původu, ale ve formě této námítky. Samotný údaj o tom, že znalec je židovského původu, skutkovou podstatu kárného provinění nenaplnjuje. Žalovaná proto upravila skutkovou větu tak, aby bylo zřejmé, že nepřípustná forma spočívá v dovození židovského původu znalce z jazykového výkladu jeho příjmení a dále pak v označení osob židovského původu termínem „řada dalších soukmenovců“. Touto úpravou nedošlo k porušení zásady totožnosti skutku, neboť byla nepochybně zachována částečná shoda jednání i následků.

4. Žalovaná konstatovala, že způsob, jakým byl v podané námitce podjatosti dovozován židovský původ znalce (tj. z jazykového výkladu jeho příjmení), je v rozporu

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

s požadavky kladenými etickým kodexem na projev advokáta. Jedná se o zjevně spekulativní argument, který silně připomíná duch norimberských zákonů, na základě kterých bylo kritériem pro posouzení příslušnosti konkrétní osoby mezi Židy nejen vlastní přihlášení se k judaismu, ale určovalo se i podle současného či dřívějšího židovského náboženství jejích rodičů či prarodičů a často se dovozovalo pouze na základě příjmení a jména. Zcela dehonestující je pak označení příslušníků židovského vyznání jako „soukmenovců“. Jde o pojem z programu NSDAP, podle něhož mohl být státním občanem Říše pouze soukmenovec německé krve. Použití tohoto označení pro osoby židovského vyznání, tedy v opačném gardu, nemůže být v dané věci náhodné a je třeba je považovat za urážlivé. Pojem „soukmenovec“ sice není možné výlučně přiřadit k programu NSDAP, nicméně v povědomí lidí zůstává spjat s německým nacionálním socialismem. Tento pojem má nepochybně jiný význam, pokud je použit v Bibli či v literárním díle Arnošta Lustiga, oproti jeho použití žalobcem v pasáži, ve kterém se hovoří o německém nacionálním socialismu a holocaustu.

5. Žalovaná měla za to, že žalobce svým jednáním naplnil rovněž skutkovou podstatu kárného provinění podle čl. 17 odst. 3 etického kodexu. Ke snížení důstojnosti znalce došlo urážlivým dovozováním jeho etnického původu z příjmení. Dle názoru žalované jsou výrazy „věcný“ a „střízlivý“ použité v etickém kodexu do určité míry synonyma, která naplňují požadavek, aby projevy advokáta byly realistické a opíraly se o objektivní základ a nikoli o zcela nepodložené úvahy. Způsob, jakým žalobce dovozoval židovský původ znalce a v jakých souvislostech použil pojem „soukmenovec“, nebyl ani věcný, ani střízlivý, ani slušný. Věcnost podané námítky podjatosti znalce by nebyla snížena, pokud by námitka podjatosti inkriminované pasáže neobsahovala. Obstát nemůže ani námitka žalobce, že na obsahu vznesené námítky podjatosti trvala jeho klientka. Advokát není v pravém slova smyslu *alter ego* svého klienta. Obhájce je při obhajobě klienta vázán nejen zákonem o advokacii, ale i pravidly profesionální etiky, v rámci kterých jsou na advokáta kladeny povinnosti, které jeho klient nemá. Projevy advokáta v souvislosti s výkonem advokacie musí být věcné, střízlivé a nikoli vědomě nepravdivé. Těchto povinností se advokát nemůže zprostit poukazem na to, že šlo o výslovný pokyn jeho klienta. V dané věci se tedy nejedná o tendenci omezovat obhajobu na „společensky akceptované názory“. Důraz je kladen na slušnost a věcnost, tedy na principy obsažené ve stavovských předpisech, které nejsou závislé na společensky momentálně akceptovaných názorech.

6. Žalovaná dospěla k názoru, že žalobce se dopustil kárného provinění přinejmenším v nepřímém úmyslu. Jak vyplývá z písemných podání žalobce, žalobce se velmi dobře orientuje v otázkách německého národního socialismu a holocaustu. Žalobce proto musel vědět, že vyhoví-li požadavku své klientky na odůvodnění námítky podjatosti z důvodu židovského původu znalce, dovozovaného z výkladu jeho příjmení, aniž by pro tento závěr existoval jakýkoli objektivní poznatek, poruší povinnosti stanovené v etickém kodexu. Žalobce musel vědět, že jím použitá argumentace není ani věcná, ani střízlivá. Žalovaná tak dospěla k závěru, že v rozsahu uvedeném ve výrokové části napadeného rozhodnutí žalobce naplnil jak objektivní, tak i subjektivní stránku kárného provinění. Jeho projev byl v rozporu s profesní etikou advokáta, snížil důstojnost advokátního stavu jako celku a je závažným porušením povinností advokáta.

7. Ohledně druhu a výše kárného opatření žalovaná konstatovala, že pokud žalobce považoval druh a výši kárného opatření za nepřiměřeně přísné, pak je odvolání v tomto směru důvodné. Žalovaná přihlédla k tomu, že došlo k zúžení kárného provinění vypuštěním části kárné žaloby a že od zahájení kárného řízení uplynula doba pěti let, čímž došlo ke snížení závažnosti škodlivého následku jednání žalobce. Žalovaná uvedla, že důstojnost advokátního stavu byla dotčena způsobem, který vyvolal značnou negativní publicitu mezi advokáty i v médiích. Povaha skutku tak značnou měrou přesahuje závažnost porušení povinnosti advokáta předpokládanou v § 32 odst. 1 zákona o advokacii. Žalovaná zohlednila i to, že se žalobce kárného provinění dopustil úmyslně, že nebyl doposud kárně trestán a že jeho majetkové poměry jsou standardní. Na základě těchto kritérií, a to zejména s přihlédnutím k době, která od spáchání kárného provinění uplynula, dospěla žalovaná k závěru, že přiměřené je uložení kárného opatření ve formě pokuty ve výši 25 000 Kč, tedy při samé spodní hranici stanovené sazby.

III. Žaloba

8. Žalobce svou žalobu rozčlenil na pět ucelených žalobních bodů.

9. V prvním ze žalobních bodů polemizoval s názorem žalované ohledně označení osob židovského původu termínem „soukmenovci“. Žalobce zdůraznil, že ani sám soudní znalec, jehož se námitka podjatosti týkala, se tímto pojmem necítil dotčen. Závadnost užití tohoto termínu ostatně neplyne ani ze znění kárné žaloby, slovo „soukmenovec“ bylo za dehonestující označeno až později (v rozhodnutí odvolacího kárného senátu ze dne 28. 1. 2013). Žalobce tak namítl porušení zásady totožnosti skutku, resp. nepřiměřeně extenzivní pojetí této zásady. Žalovaná se s argumenty žalobce ohledně pojmu „soukmenovec“ logicky nevypořádala. Tento pojem není dle názoru žalobce pojmem dehonestujícím, ani pojmem výhradně z programu NSDAP. Tento pojem byl naopak po tisíce let užíván pro vyjádření, že se jedná o příslušníka stejného etnika, a je takto bez jakýchkoli negativních konotací užíván i dnes. Žalobce podotkl, že již v podání ze dne 5. 4. 2013 odkázal na citace z bible a literárních děl a že v podání ze dne 18. 8. 2013 navrhl k důkazu znalecký posudek JUDr. Ing. J. Z. Tento důkaz však žalovanou nebyl proveden, ani nebylo rozhodnuto o jeho neprovedení. Žalobce přitom očekával, že žalovaná se s jeho argumentací a navrženými důkazy týkajícími se pojmu „soukmenovci“ vypořádá mnohem komplexněji, a to i s ohledem na předcházející zrušující rozsudek Městského soudu v Praze. Dle názoru žalobce se použití pojmu „soukmenovec“ jeví vhodným i s ohledem na původ samotného slova „Izrael“. Namísto pojmu „soukmenovec“ tak mohlo být zvoleno například synonymické sousloví „příslušník stejného etnika“, nelze však dovozovat, že použití jediného slova vyjadřovalo úmysl někoho urazit. Nedůvodný je pak závěr o úmyslném zavinění porušení etického kodexu použitím pojmu „soukmenovec“. Žalobce měl tedy za to, že pokud se žalovaná nevypořádala s jeho argumentací a neprovedla jím navržený důkaz znaleckým posudkem, pak se nevypořádala se všemi okolnostmi významnými pro rozhodnutí.

10. V druhém žalobním bodu oponoval žalobce závěrům žalované týkajícím se dovozování (etnického) původu ze jména. Taková úvaha byla úvahou klientky žalobce, přičemž žalobci nepřipadalo, že by jí klientka překročila rámec obecně závazných právních předpisů. Žalobce poukázal na dva konkrétní projevy jiných advokátů, kteří uváděli určitá jména jako typicky semitská. Původem jmen, včetně příjmení odvozených ze jmen hebrejských a aramejských, se zabývají i diplomové práce. To dokazuje, že morfologicko-

sémantická analýza původu příjmení je regulární součástí jazykovědy a v námitce podjatosti tak klientka vycházela z obecně přijímaných současných vědeckých poznatků. Nemohlo tak dojít k zásahu do důstojnosti znalce ani ke snížení důstojnosti advokátního stavu. Odkaz na obecně přijímaný vědecký postup nemůže být urážlivý a nemůže být ani porušením stavovského předpisu; v opačném případě by došlo k zjevně nepřiměřenému omezení svobody projevu a vědeckého bádání. Dle názoru žalobce by bylo pokrytecké tvrdit, že ze jména nelze usuzovat na příslušnost k národu. Jmen židovských se navíc týkala násilná regulace patentem Josefa II., čímž vnikl poměrně omezený počet příjmení. Podrobně o tom pojednávají např. články „Podle čeho vznikala židovská příjmení“ a „Židovská příjmení“, přičemž žalobce považoval za absurdní shledávat v tom cokoli dehonestujícího. Žalobce tak měl za to, že žalovaná se s jeho výše uvedenou argumentací nevypořádala a napadené rozhodnutí je tak nezákonné.

11. Třetí žalobní námitkou zpochybňoval žalobce závěry žalované ohledně subjektivní stránky kárného deliktu. Žalobce konstatoval, že po celou dobu popíral záměr (úmysl) urazit znalce podanou námitkou a nebyl ani s touto možností srozuměn. Žalobce nevěděl, že by použití pojmu „soukmenovec“ či spojení jména s úvahou klientky o možném původu znalce není věcné či střízlivé. Zavinění je nutné dokazovat. K tomu žalobce opakovaně navrhl výslech svědkyně (advokátky, s níž text námitky předem konzultoval), tento důkaz však nebyl v odvolacím řízení proveden. Dle žalobce nemůže obstát ani závěr, že žalobce se „velmi dobře orientuje v otázkách německého národního socialismu a holocaustu“. Tento závěr je dovozován z písemných podání žalobce v kárném řízení a nemůže tak nic vypovídat o znalostech žalobce v době podání námitky. Navíc není zřejmé, že je to právě žalobce, kdo se v těchto otázkách orientuje, a nikoli jeho právní zástupce, který v jednotlivých řízeních žalobce zastupoval.

12. Čtvrtou žalobní námitku založil žalobce na názoru, že pojem *věcného* a *střízlivého* projevu je svou podstatou mimoprávní a silně závislý na osobnosti toho, kým je vnímán a posuzován. V podání klientky nebyly užity žádné nespisovné, hrubé či sprosté výrazy a osobní údaje byly použity v míře obvyklé v jiných podáních. Správní orgány tedy extenzivním výkladem pojmů *věcný* a *střízlivý* překročily zákonem stanovené meze správního uvážení. Samotné orgány žalované až v průběhu kárného řízení vyjasňovaly i samy sobě, co v trestním řízení je a co není přípustné a kde leží ony příslovečné meze obhajoby (viz evidentní a zásadní posuny v popisu a hodnocení skutku v každém z pěti rozhodnutí, které žalovaná ve věci vydala). Na tom, že cizelace právního názoru žalované v etických otázkách trvá déle, není samo o sobě nic špatného, nicméně to nesmí jít k tíži konkrétního kárně obviněného.

13. V pátém žalobním bodu žalobce upozornil na to, že žalovaná částečně vyhověla odvolání žalobce a považovala uložené kárné opatření za nepřiměřeně přísné, nicméně se nevypořádala se všemi okolnostmi významnými pro rozhodnutí. Žalobce konstatoval, že již v kárném řízení podrobně argumentoval v tom směru, že kárné stíhání trvalo neúměrně dlouhou dobu, což je ve smyslu čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) důvodem pro zastavení řízení. Dle názoru žalobce lze kárné provinění přirovnat k přestupkům či jiným správním deliktům, společenská škodlivost jistě nedosahuje intenzity trestných činů. U přestupků zákon stanoví prekluzivní lhůtu jednoho roku od jeho spáchání, u správních deliktů obvykle tři až čtyři roky.

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

Projednávaný skutek se stal v roce 2011. I kdyby v případě jednání žalobce skutečně šlo o kárné provinění, ke dni vydání napadeného rozhodnutí by zcela zanikla jeho závažnost. Žalovaná se nevyslovila k argumentaci žalobce, v níž žalobce poukázal na konkrétní (kárná) rozhodnutí, při jejichž srovnání se výše uloženého trestu v daném případě jevila jako nepřiměřeně přísná. Na rozdíl od daného případu přitom šlo o projevy hrubého až vulgárního charakteru, nicméně uložená kárná opatření byla mírná. Žalovaná se nevypořádala ani s argumentací, že v současnosti se v odborné literatuře řeší i srovnání kárných opatření ukládaných státním zástupcům a advokátům. Žalobce v této souvislosti poukázal na konkrétní vulgární veřejný projev státního zástupce, u něhož nebyl vůbec shledán důvod k podání kárného návrhu. Žalobce připustil, že žalovaná nemá povinnost vypořádat se s každým jednotlivým argumentem vzneseným v průběhu kárného řízení, nicméně žalovaná polemiku s argumentací žalobce uvedenou v podání ze dne 12. 4. 2017 vypustila zcela. I v tomto hledu se tak žalovaná nevypořádala se všemi okolnostmi významnými pro rozhodnutí a napadené rozhodnutí je tak nezákonné.

14. Žalobce závěrem žaloby navrhl, aby Městský soud v Praze napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k novému projednání a rozhodnutí.

IV. Vyjádření žalované a replika žalobce

15. Žalovaná ve svém vyjádření k žalobě uvedla, že žalobce v žalobě zcela kopíruje důvody odvolání, přičemž žalovaná se se všemi těmito důvody v napadeném rozhodnutí vypořádala. Žalovaná konstatovala, že předmětem kárného řízení byla od samého počátku námitka podjatosti jako procesní úkon, který žalobce uplatnil jménem své klientky před trestním soudem. Byť došlo k zúžení popisu jednání žalobce, nejde o jiný skutek než ten, který je obsažen v kárné žalobě. Totožnost skutku zůstala formulační úpravou nedotčena. Lze konstatovat, že důkaz znaleckým posudkem JUDr. Ing. J. Z. proveden byl, jeho provedení však nijak nesměřuje k objasnění věci, neboť znalec hodnotil pouze vyjádření klientky žalobce, nikoli písemný projev žalobce, v němž je spatřováno kárné provinění. Označení osob židovského původu termínem „soukmenovci“ nelze chápat izolovaně, ale pouze v konkrétním kontextu. Tento termín může vyznít zcela neutrálně, ale i hanlivě. Podstatné přitom není jedno slovo, nýbrž použitý kontext, a v tomto rozsahu se jedná otázku právní, nikoli skutkovou. Dle názoru žalované byl stav věci zjištěn natolik dostatečně, že nebylo zapotřebí doplnění dokazování.

16. Žalovaná konstatovala, že hodnocení jednání žalobce zahrnuje především to, že žalobce uplatněnou námitkou podjatosti bez dalšího převzal rétoriku klientky, přičemž podsouval znalci, že by jeho eventuální národnostní nebo etnický původ mohl ovlivňovat jeho činnost znalce v konkrétní věci. Údaj o „údajném“ etnickém původu pak žalobce dovodil pouze ze znění příjmení znalce. Právě v tomto ohledu je dovozována závažnost jeho jednání, neboť nejde ani o věcný, ani o důstojný projev advokáta. Dle názoru žalované nesmí advokát bez dalšího přebírat názory a rétoriku svého klienta. Jakkoli má plynutí času vliv na účinnost sankce, nelze dovodit, že by mělo vést k tomu, že v zahájeném řízení již nelze sankci uložit. Zohledňují-li procesní předpisy plynutí času ve vztahu k uvažovanému zániku jeho závažnosti (trestnosti), činí tak prostřednictvím prekluzivních lhůt. Evropský soud pro lidská práva nekonkretizoval obecně závaznou dobu délky řízení, kterou by bylo možno považovat za přiměřenou. Napadené rozhodnutí plně koresponduje se závěry judikatury. Žalovaná tak měla za to, že napadené rozhodnutí není stiženo žádnou

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

vadou, pro kterou by jej bylo možné označit za nezákonné. Žalovaná navrhl, aby Městský soud v Praze žalobu zamítl.

17. Žalobce v replice k vyjádření žalované uvedl, že navrhl k důkazu znalecký posudek soudního znalce JUDr. Ing. J. Z., přičemž tento důkaz nebyl v kárném řízení proveden. Ve vyjádření k žalobě však žalovaná uvedla, že tento důkaz proveden byl. Od podání návrhu na provedení dokazování nebylo v kárném řízení konáno žádné jednání a tento důkaz tak musel být proveden *in camera*. Tento postup žalované považoval žalobce za nepřípustné vykročení mimo mantinely spravedlivého procesu. Žalobce podotkl, že znalecký posudek soudního znalce JUDr. Ing. J. Z. byl vypracován na objednávku žalobce, a to pouze pro účely kárného řízení a pro posouzení možného kárného provinění žalobce. Žalobce tak setrval na svém žalobním návrhu.

V. Posouzení věci Městským soudem v Praze

18. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání, podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Rozhodl přitom bez jednání, za podmínek daných § 51 odst. 1 s. ř. s.

19. Žaloba není důvodná.

20. Před vlastním posouzením žalobních námitek v této věci považuje soud pro přehlednost za vhodné stručně rekapitulovat dosavadní průběh řízení.

21. Vydání napadeného rozhodnutí předcházela podnět doručený žalované dne 11. 1. 2012, v němž JUDr. K. Č. uvedl, že se dozvěděl, že žalobce v písemném podání k Okresnímu soudu v Mostě argumentoval židovským původem znalce M. M. a domáhal se jeho vyloučení z věci z důvodu podjatosti. Dne 7. 6. 2012 podal předseda kontrolní rady České advokátní komory kárnou žalobu na žalobce pro skutek spočívající v tom, že žalobce jako obhájce obž. L. Š. v její trestní věci vedené u Okresního soudu v Mostě pod sp. zn. 1 T 81/2011 odůvodnil na její pokyn námitku podjatosti vznesenou vůči soudnímu znalci Mgr. et Mgr. M. M. podáním ze dne 10. 10. 2011, doplněným podáním ze dne 23. 11. 2011, tím, že 1) znalec je ve vztahu ekonomické závislosti na jediném zadavateli znaleckých posudků, příp. i odborných vyjádření, přičemž žalobce popsal majetkové poměry znalce a jeho manželky a uvedl i jejich osobní údaje, a to zejména rodná čísla; 2) znalec je židovského původu, což zakládá jeho zvláštní poměr k obžalované i k věci, což žalobce dovozoval z jazykového výkladu jeho příjmení. Tímto jednáním měl žalobce porušit mj. § 16 odst. 1 a § 17 zákona o advokacii ve spojení s čl. 4 odst. 1 a čl. 17 odst. 3 etického kodexu.

22. Kárný senát nejprve rozhodnutím ze dne 5. 10. 2012, sp. zn. K 65/2012, shledal žalobce vinným ze skutku uvedeného v kárné žalobě. Toto rozhodnutí kárného senátu bylo na základě odvolání žalobce zrušeno rozhodnutím odvolacího kárného senátu ze dne 28. 1. 2013, sp. zn. K 65/2012, s odůvodněním že samotný popis majetkových poměrů znalce a jeho manželky a uvedení jejich rodných čísel nelze považovat za kárné provinění a že se nelze ztotožnit ani s právním názorem kárného senátu, že námitku etnického původu znalce není možné vznést v žádném případě. Odvolací kárný senát v tomto směru zaujal závazný právní názor, že takovou námitku bylo možné vznést v případě, že znalec měl

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

posuzovat prvky antisemitismu v projevu klientky žalobce. Bez ohledu na to však již samotná forma vznesené námitky podjatosti byla dle názoru odvolacího kárného senátu závažným porušením povinnosti advokáta. V dalším řízení rozhodl kárný senát rozhodnutím ze dne 12. 4. 2013, sp. zn. K 65/2012, znovu tak, že žalobci uložil kárné opatření - dočasný zákaz výkonu advokacie na dobu 12 měsíců. O odvolání žalobce rozhodl odvolací kárný senát rozhodnutím ze dne 21. 8. 2013, sp. zn. K 65/2012, tak, že rozhodnutí kárného senátu ze dne 12. 4. 2013 zrušil a žalobce současně uznal vinným za porušení § 16 odst. 1 a § 17 zákona o advokacii ve spojení s čl. 4 odst. 1, 3 a čl. 17 odst. 3 etického kodexu, za což mu uložil pokutu ve výši 100 000 Kč.

23. Rozhodnutí odvolacího kárného senátu ze dne 21. 8. 2013 napadl žalobce žalobou, které Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 30. 11. 2016, č. j. 9 Ad 23/2013 – 39, vyhověl, rozhodnutí odvolacího kárného senátu ze dne 21. 8. 2013 zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. Městský soud v Praze shledal rozhodnutí odvolacího kárného senátu ze dne 21. 8. 2013 nepřezkoumatelným jak pro nesrozumitelnost, tak pro nedostatek důvodů. Městský soud v Praze v citovaném rozsudku konstatoval, že odvolací kárný senát nevystihl podstatu kárného provinění žalobce, neboť jednoznačně nespecifikoval, v čem konkrétně (v jakých výrazech a z jakých důvodů) spatřoval podstatu kárného provinění žalobce. Po vrácení věci žalované se v dalším průběhu kárného řízení žalobce vyjádřil k věci prostřednictvím podání ze dne 20. 4. 2017, v němž mj. poukazoval na nepřiměřenost délky řízení, na přípustnost dovozování (etnického) původu osoby ze jména a na nepřiměřenost kárného opatření.

24. Odvolací kárný senát následně vydal napadené rozhodnutí, kterým bylo rozhodnutí kárného senátu ze dne 12. 4. 2013 znovu zrušeno a žalobce byl shledán vinným z porušení § 16 odst. 1 a § 17 zákona o advokacii ve spojení s čl. 4 odst. 1,3 a čl. 17 odst. 3 etického kodexu. Jednání žalobce bylo popsáno tak, že se „jako obhájce obž. L. Š. v její trestní věci vedené u Okresního soudu v Mostě pod sp. zn. 1 T 81/2011, stíhané pro přečin projevu sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka dle § 404 tr. zák., poté, co obž. L. Š. při hlavní líčení dne 6. 10., 2011 vznesla námitku podjatosti ustanoveného soudního znalce Mgr. et Mgr. M. M., na pokyn obž. L. Š., podáním ze dne 10. 10. 2011 odůvodnil námitku podjatosti mimo jiné tím, že dovodil židovský původ znalce z jazykového výkladu jeho příjmení slovy „Toto příjmení často se vyskytující rovněž ve variantní podobě M., pochází z hebrejského M., tzn. M., k němuž byl v jidiš připojen diminutivní sufix –(e)l. Další podobně vzniklou variantou je např. M.“ Dále pak osoby židovského původu označil termínem „řada dalších soukmenovců“; ačkoli tyto pokyny jeho klientky byly v rozporu s právním a stavovským předpisem“. Za toto kárné provinění byla žalobci podle § 32 odst. 3 písm. c) zákona o advokacii uložena pokuta ve výši 25 000 Kč.

25. Nové přezkoumání věci městským soudem.

26. S ohledem na logickou posloupnost uplatněných žalobních námitek soud hodnotil nejprve ty námitky, které směřovaly proti procesnímu postupu žalované. Žalobce v této souvislosti předně namítl, že byla porušena zásada totožnosti skutku, resp. že žalovaná tuto zásadu pojala nepřiměřeně extenzivně. K tomu soud uvádí, že ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu je založena na závěru, že pro veškerá trestání v právním řádu

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

České republiky musí platit obdobné zásady a principy, nejsou-li zákonodárcem výslovně stanoveny odlišnosti. Podle trestněprávní doktríny je pojem „skutek“ třeba chápat tak, že jeho podstatu tvoří jednání. Jednání jako projev vůle ve vnějším světě je konání i opomenutí, může být spácháno úmyslně i z nedbalosti. Meze útoků (aktů) zahrnutých do jednání jsou určeny trestněprávně relevantním následkem, jehož příčinou je jednání. Přitom se jedná o následek, který je znakem některého konkrétního trestného činu. Takový konkrétní následek spojuje dílčí akty (útoky) do jednoho skutku a zároveň umožňuje dělit chování člověka na různé skutky. Skutkem je tedy určitá událost ve vnějším světě záležející v jednání subjektu práva, přičemž správní orgán vede správní řízení právě ohledně samotného skutku. Od pojmu „skutek“ je třeba odlišit pojem označovaný českou trestněprávní teorií a praxí jako „popis skutku“, jímž je třeba rozumět slovní vyličení těch jednání či skutkových okolností, které lze kvalifikovat (tj. podřadit) formálním znakům správního deliktu uvedeným v zákoně. Popis skutku tak musí obsahovat ty skutkové okolnosti, které jsou právně významné z hlediska naplnění jednotlivých znaků skutkové podstaty správního deliktu, jenž je předmětem řízení (v podrobnostech, včetně odkazů na relevantní judikaturu i odbornou literaturu, viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 1. 2014, 6 As 9/2013 – 43).

27. Zásadu totožnosti skutku pak vymezuje trestněprávní judikatura tak, že „[t]otožnost skutku je v trestním řízení zachována, je-li zachována alespoň totožnost jednání nebo totožnost následku. Přitom nemusí být jednání nebo následek popsány se všemi skutkovými okolnostmi shodně, postačí shoda částečná [srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. 2. 1995, sp. zn. Tzn. 12/94 (R 1/1996/I)]. V nyní posuzované věci bylo v kárné žalobě ze dne 7. 6. 2012 (v žalobním návrhu) uvedeno, že kárný delikt žalobce měl být spáchán tím, že žalobce jako obhájce v trestní věci obž. L. Š., vedené u Okresního soudu v Mostě pod sp. zn. 1 T 81/2011, odůvodnil podáním ze dne 10. 10. 2011, doplněným podáním ze dne 23. 11. 2011, námitku podjatosti ustanoveného soudního znalce Mgr. et Mgr. M. M. mimo jiné tím, že znalec je ve vztahu ekonomické závislosti na jediném zadavateli znaleckých posudků (přičemž měl žalobce popsat majetkové poměry znalce a jeho manželky a uvést i jejich osobní údaje) a že znalec je židovského původu, což žalobce dovozoval z jazykového výkladu jeho příjmení. Dle kárného žalobce nepostupoval žalobce mj. tak, aby nesnižoval důstojnost advokátního stavu. Žalobce měl tímto jednáním porušit § 3 odst. 1 zákona o advokacii ve spojení s § 5 odst. 1 písm. c), d), f) g), h) zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně osobních údajů“), a s § 11 občanského zákoníku, a dále měl porušit § 16 odst. 1 a § 17 zákona o advokacii ve spojení s čl. 4 odst. 1 a čl. 17 odst. 3 etického kodexu.

28. Soud má za to, že v kárné žalobě bylo jednoznačně identifikováno jednání žalobce, které mu bylo kladeno za vinu, a to především uvedením konkrétního procesního podání žalobce (námitky podjatosti, ve znění podání ze dne 10. 10. 2011 a ze dne 23. 11. 2011) Kárný žalobce současně poukázal na dvě konkrétní problematické pasáže námitky podjatosti, a to včetně části týkající se tvrzeného židovského původu znalce. Dle názoru soudu nemůže být pochyb o tom, že skutek vymezený v napadeném rozhodnutí se v podstatných rysech shoduje se skutkem uvedeným v kárné žalobě, neboť označení předmětného konkrétního procesního podání (tj. námitky podjatosti vznesené proti znalci Mgr. et Mgr. M. M.) se shoduje zcela. V podstatné míře byl rovněž zachován popis následku, kterého se měl žalobce svým jednáním dopustit, tj. že žalobce dle názoru

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

kárného žalobce i žalované nepostupoval tak, aby nesnižoval důstojnost advokátního stavu, čímž se měl dopustit porušení § 16 odst. 1 a § 17 zákona o advokacii a čl. 4 odst. 1 a čl. 17 odst. 3 etického kodexu. V napadeném rozhodnutí došlo ke změně v tom směru, že odvolací kárný senát nepovažoval za protiprávní jednu ze dvou kárným žalobcem označených částí námitky podjatosti (tj. část týkající se ekonomické závislosti znalce) a do výroku napadeného rozhodnutí převzal pouze zbývající označenou část námitky podjatosti (tj. námitku židovského původu znalce). V tomto postupu však nelze spatřovat porušení procesních práv žalobce, neboť jím došlo pouze k dalšímu upřesnění, resp. k zúžení skutku, který byl žalobci původně kladen za vinu. V napadeném rozhodnutí tedy oproti kárné žalobě nedošlo k rozšíření předmětu řízení a napadeným rozhodnutím tak žalobce nebyl potrestán za část skutkového děje, ohledně něhož nedostal prostor k obraně.

29. Již s ohledem na shora uvedené lze konstatovat, že napadené rozhodnutí nemohlo být pro žalobce překvapivé. Stejný závěr lze učinit i s přihlédnutím k průběhu kárného řízení. Pokud žalobce namítal, že v průběhu kárného řízení docházelo ke změnám v popisu a v právním posouzení skutku, pak soud poukazuje na obecnou zásadu, že na samém počátku řízení zpravidla není možné jeho předmět zcela přesně vymezit, neboť v této fázi má správní orgán často pouze informace plynoucí z jeho postupu před samotným zahájením správního řízení a z případných vnějších podnětů. Předmět jakéhokoliv zahajovaného řízení nicméně musí být identifikován dostatečně určitě tak, aby účastníkovi řízení bylo zřejmé, jaké jeho jednání bude posuzováno, a aby bylo zaručeno jeho právo účinně se v daném řízení hájit (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2010, č. j. 1 Afs 58/2009 – 541, publ. pod č. 2119/2010 Sb. NSS). Soud přitom dospěl k závěru, že tato zásada byla v daném případě naplněna. Předmět kárného řízení byl v kárné žalobě jednoznačně identifikován, přičemž se v podstatě jednalo o text námitky podjatosti ve znění podání ze dne 10. 10. 2011, který nepřesahoval tři strany (v druhém zmiňovaném podání ze dne 23. 11. 2011 žalobce pouze doplňoval argumentaci k námitce ekonomické závislosti znalce, přičemž žádná z pasáží uvedená v tomto podání nebyla žalobci kladena za vinu). Kárný žalobce rovněž na daný skutkový stav provedl předběžnou aplikaci právních norem (tj. konkrétních ustanovení zákona o advokacii a etického kodexu). Žalobci tedy muselo být již na počátku kárného řízení dostatečně zřejmé, jaké jeho jednání bude posuzováno a z jakých právních hledisek.

30. K námitce porušení zásady totožnosti skutku soud konečně poznamenává, že si je vědom toho, že v průběhu kárného řízení docházelo k postupné cizelaci právního názoru žalované. Právě vady související s tímto postupem však byly jedním z rozhodovacích důvodů rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 11. 2016, č. j. 9 Ad 23/2013 – 39. Městský soud v Praze tak žalované vytkl např. to, že ačkoli došlo k podstatné změně právního názoru ohledně obecné přípustnosti námitky podjatosti spočívající v etnickém původu znalce, zůstalo vymezení skutku, v němž žalovaná spatřovala kárné provinění, zcela totožné. Městský soud v Praze v citovaném rozsudku dále konstatoval, že žalovaná jednoznačně nespécifikovala, v čem přesně spatřovala podstatu kárného provinění žalobce, resp. že žalovaná spatřovala kárné provinění mj. v použití termínu „soukmenovec“, což žalobce mohl s ohledem na znění kárné žaloby a na první rozhodnutí kárného senátu předvídat jen obtížně. Vydáním citovaného rozsudku tedy byl žalobci poskytnut dostatečný prostor pro odpovídající reakci na procesní vývoj kárného řízení a pro vznesení oponentury k závěrům žalované ohledně námitky židovského původu znalce, a to včetně

užití pojmu „soukmenovec“. Žalobce rovněž této možnosti plně využil, když se v podání ze dne 20. 4. 2017 podrobně vyjadřoval (a to včetně uvedení odkazů na články v odborném tisku, literaturu, diplomovou práci atp.) ke konkrétním problematickým částem námitky podjatosti, které posléze žalovaná v napadeném rozhodnutí považovala za podstatu kárného provinění. Lze tedy shrnout, že ve výše popsaném postupu žalované nelze shledat porušení zásady totožnosti skutku a že žalobci byl v kárném řízení poskytnut dostatečný prostor k obhajobě.

31. Pokud žalobce spatřoval procesní pochybení žalované v postupu stran jeho návrhu na provedení důkazu znaleckým posudkem JUDr. Ing. J. Z., pak soud uvádí, že tento znalecký posudek (ze dne 15. 7. 2013, č. 28/2013, založen na č. l. 222 správního spisu) vypracoval znalec se specializací „extremismus“, který posuzoval otázku, zda je „výraz *soukmenovci*, užitý v podání L. Š. Okresnímu soudu v Mostě ze dne 10. 10. 2011 jednoznačně jen výrazem z nacistické ideologie, jmenovitě z Programu NSDAP, či nikoliv. Pokud ne, tak proč.“ (srov. bod I. znaleckého posudku). V závěru znaleckého posudku je konstatováno, že výraz „soukmenovci“ je „poměrně často užíván v souvislosti s židovskou komunitou či židovským národem nebo jednotlivci, bez jakéhokoli dehonestujícího kontextu (...). Pokud bych tento pojem přiřadil jen, pouze a výlučně k Programu NSDAP, byla by to chyba, neboť užití tohoto pojmu je mnohem širší. Což platí o době přednacistické, i po ní“. Žalobce provedení tohoto důkazu navrhl v podání ze dne 8. 8. 2013 k prokázání toho, že výraz „soukmenovec“ nemá dehonestující charakter ani obecně, ani konkrétně ve vztahu k Židům.

32. Soud má na rozdíl od žalobce za to, že žalovaná se v napadeném rozhodnutí s jeho návrhem na provedení důkazu znaleckým posudkem JUDr. Ing. J. Z. vypořádala. Napadené rozhodnutí totiž obsahuje pasáž, v níž žalovaná připustila, že pojem „soukmenovec“ není možné přiřadit výlučně k programu NSDAP, avšak zároveň podotkla, že žalobce jej použil v pasáži, v níž se hovoří o německém nacionálním socialismu a holocaustu (srov. str. 8 napadeného rozhodnutí). Byť v úvaze žalované není výslovná zmínka o tom, že se tato argumentace vztahuje právě k návrhu na provedení citovaného znaleckého posudku, lze ji považovat za vyjádření názoru žalované na provedení tohoto důkazu. Podstatu této úvahy žalované lze přitom v dané věci považovat za přílehu. Především je třeba upozornit na to, že žalovaná založila napadené rozhodnutí na názoru, že pojem „soukmenovec“ není možné přiřadit *výlučně* k nacistické ideologii, a dospěla tedy ke shodnému závěru jako znalec JUDr. Ing. J. Z. (který, jak bylo uvedeno výše, ve znaleckém posudku odpovídal na otázku, zda je pojem „soukmenovci“ užitý v podání ze dne 10. 10. 2011 *jednoznačně jen* výrazem z nacistické ideologie). Soud dále zdůrazňuje, že zatímco znalec JUDr. Ing. J. Z. se věnoval pojmu „soukmenovec“ z pohledu sociálních věd (konkrétně „odvětví politologie, obor extremismus“, srov. bod II. znaleckého posudku), žalovaná hodnotila tento pojem z poněkud odlišných hledisek, tedy nikoli z pohledu politologického, ale z hlediska pravidel profesionální etiky. Žalované tedy posuzovala, zda tento pojem (a to nikoli sám o sobě, ale zasazený do konkrétního kontextu) obстоjí v intencích etických pravidel kladených na projev advokáta, nikoli to, zda je tento pojem charakteristický pro určité extremistické ideologie. Konečně je možné dodat i to, že otázka, zda lze v kontextu konkrétního podání žalobce chápat pojem „soukmenovci“ jako souladný s pravidly profesionální etiky, je otázkou právní, nikoli otázkou skutkovou.

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

33. Z výše uvedených důvodů tedy soud konstatuje, že v kárném řízení nebylo třeba provádět důkaz znaleckým posudkem znalce JUDr. Ing. J. Z. Z napadeného rozhodnutí rovněž lze seznat, z jakého důvodu tento důkaz žalovaná neprovedla. Pokud žalovaná ve vyjádření k žalobě uvedla, že „důkaz posudkem JUDr. Z. proveden byl“ (srov. str. 3 vyjádření k žalobě), pak soud nic takového nezjistil a žádný takový závěr nevyplývá ani z obsahu správního spisu. Citovaná úvaha žalované je tak skutečně zavádějící, neboť sama žalovaná ve vyjádření v žalobě takřka bezprostředně po citované pasáži argumentuje v tom směru, že provedení znaleckého posudku JUDr. Ing. J. Z. nebylo pro posouzení věci zapotřebí. S ohledem na to lze citovanou úvahu žalované chápat v tom smyslu, že návrh na provedení tohoto znaleckého posudku byl žalovanou *zohledněn* (srov. též protokol o projednání věci ze dne 31. 5. 2017, založený na č. l. 375 správního spisu, v němž je tento znalecký posudek spolu s mnohými dalšími podáními a podklady zahrnut do rekapitulace podstatného obsahu kárného spisu), nikoli *proveden* v tom smyslu, jak jej chápe žalobce v replice k vyjádření žalované ze dne 23. 3. 2018 (tedy v tom smyslu, že by byl důkaz znaleckým posudkem proveden *in camera* a bez výsledku znalce).

34. Soud tedy neshledal, že by se žalovaná v kárném řízení dopustila pochybení ve zjišťování relevantního skutkového stavu. Soud tak mohl přistoupit k přezkumu žalobních námitek směřujících proti žalovanou provedenému právnímu posouzení námitky podjatosti. V tomto ohledu považuje soud za nutné připomenout, že dle vymezení postihovaného skutku v napadeném rozhodnutí považovala žalovaná za problematické pasáže námitky podjatosti v tomto znění: *„Konečně je tu otázka znalce židovského původu, jemuž nasvědčuje jeho příjmení. Toto příjmení, často se vyskytující rovněž ve variantní podobě M., pochází z hebrejského M., tzn. M., k němuž byl v jidiš připojen diminutivní sufix –(e)l. Další podobně vzniklou variantou je např. M. Jako osoba židovského původu znalec bezesporu vnímá velmi citlivě otázku šoa (holokaustu) a německého nacionálního socialismu, a jako řada dalších soukmenovců má tendenci reagovat se zvýšenou citlivostí, která může přerůst až v nepatřičnou vztahovačnost, na jakékoli náznaky v tomto směru. Proto je pochopitelné, že znalec spatřuje antisemitské reference na „vyvolený národ“, tzn. Židy, tam, kde obžalovaná ve svém projevu hovoří prostě o současném establishmentu, o vládě v širším slova smyslu (srov. str. 3 námitky podjatosti ze dne 10. 10. 2011, zvýrazněno soudem).*

35. K žalobní námitce překročení mezí správního uvážení u pojmů *věcný* a *střízlivý* soud shodně jako v předchozím zrušujícím rozsudku ze dne 30. 11. 2016, č. j. 9 Ad 23/2013 – 39, uvádí, že otázka výkladu těchto pojmů není správním uvážením, ale interpretací neurčitých právních pojmů. V citovaném rozsudku soud zároveň kladl důraz na řádné odůvodnění kárného rozhodnutí s tím, že v posuzovaném případě se jedná o porušení pravidel chování vyjádřených pomocí obecných pojmů z oblasti etiky (tj. *poctivé, čestné a slušné chování; věcný a střízlivý projev* atp.), které mohou mít při různých situacích zcela jiný obsah. Posouzení toho, zda je projev věcný či střízlivý, tedy bude do jisté míry záviset na konkrétní situaci, v níž byl projev pronesen (tedy zda se tak stalo např. v běžných životních situacích či naopak při obhajobě v trestním řízení). Z tohoto důvodu soud konstatoval, že ve věcech obdobných případu žalobce by bylo nanejvýš vhodné za použití právních argumentů precizně vymezit, jaké projevy advokáta jsou při trestní obhajobě nepřijatelné, aby se jich advokáti mohli v budoucnu vyvarovat. Soud nepřehlédl, že žalovaná v napadeném rozhodnutí nabízenou příležitost nevyužila a ani se nepokusila

obecnějším způsobem definovat, jaké projevy advokáta již nepovažuje za věcné či střízlivé. Z napadeného rozhodnutí je nicméně zřejmé (srov. str. 7 až 8 napadeného rozhodnutí), proč žalovaná nepovažovala za věcný a střízlivý konkrétní projev žalobce, tj. shora citované formulace obsažené v námitce podjatosti. Odůvodnění napadeného rozhodnutí je tedy v tomto směru dostatečné a soud tak mohl přezkoumat, zda obстоjí názor žalované, že projev žalobce byl v rozporu s požadavkem na *slušné, věcné, střízlivé, uctivé* aj. chování advokáta ve smyslu čl. 4 a čl. 17 etického kodexu.

36. Při hodnocení konkrétního projevu žalobce vychází soud z předpokladu, že posuzovanou námitku podjatosti, resp. její problematickou pasáž, je třeba vnímat jako jeden nedílný celek. Oproti tomu se však žalobce v žalobě soustředil spíše na jednotlivé žalovanou označené pasáže námitky podjatosti (tj. dovozování původu znalce z jeho jména a pojmu „soukmenovci“), přičemž argumentoval v tom směru, že tyto pasáže jsou - samy o sobě - zcela přijatelné. Dle názoru soudu však takto *projev advokáta* ve smyslu etického kodexu pojmát nelze. Celkový účinek projevu advokáta a případný negativní následek takového projevu (tj. např. jeho neuctivé či nezdvořilé vyznění) zpravidla vyplyne z projevu jako celku či alespoň z jeho ucelené části, nikoli z jednotlivých, izolovaně posuzovaných vět či slov. Výše uvedené nepochybně platí i v daném případě, neboť text námitky podjatosti (ve znění podání ze dne 10. 10. 2011) činí necelé tři strany, přičemž klíčová pasáž zcela souvisí s ucelenou a se - z hlediska struktury podání - zřetelně oddělenou částí (bod V. podání ze dne 10. 10. 2011). Posuzovaná část textu je pak v podstatě tvořena pouhými několika větami a s ohledem na to není možné jednotlivé věty či slova vytrhávat z kontextu námitky podjatosti a posuzovat je izolovaně, bez vzájemné souvislosti.

37. V těchto intencích je třeba hodnotit část žalobních námitek týkající se dovozování původu znalce z jeho příjmení. Soud v tomto ohledu přisvědčuje žalobci v premise, že příjmení osoby je obecně možné považovat za jednu z indicií ohledně jejího (etnického) původu, a to již jen proto, že příjmení osob má často původ v jazyce, kterým hovořili především příslušníci určitého etnika. Nelze tedy bezvýhradně akceptovat názor žalované, že žalobce dovedl židovský původ znalce bez „jakéhokoli objektivního poznatku“ (viz str. 9 napadeného rozhodnutí), neboť žalobce se v námitce podjatosti pokusil o lingvistický rozbor příjmení znalce. Zároveň je však třeba dodat, že příjmení osoby není a ani nemůže být spolehlivým kritériem pro určení jejího etnického či národnostního původu. Ostatně i diplomová práce, na kterou žalobce v žalobě odkázal (srov. diplomová práce „Příjmení ve třech obcích na Rousínovsku“, založenou na č. l. 350 správního spisu), vychází z toho, že příjmení na našem území vznikala v průběhu několika století, a to od 14. do 18. století, přičemž neměnnost příjmení byla uzákoněna roku 1780. Zásadní předpoklady pro tvorbu příjmení osob a jejich dědičnost tedy byly vytvořeny před více než dvěma sty lety, a to navíc na území mnohonárodnostní habsburské monarchie. Je tedy zřejmé, že pokud v současné době nese osoba příjmení mající původ v některém z mnoha tehdy užívaných jazyků monarchie, nelze z toho zároveň dovozovat, že se taková osoba zároveň nutně hlásí k národnosti, pro niž je takový jazyk typický (je tedy např. absurdní předpokládat, že všechny osoby v České republice, nesoucí příjmení pocházející původem z němčiny, jsou etničtí Němci).

38. S ohledem na výše uvedené je třeba korigovat závěry žalované, která považovala za nepřipustný *způsob, jakým kárně obviněný dovozoval židovský původ znalce* (srov. str. 8 napadeného rozhodnutí). Jak bylo řečeno výše, jazykový původ příjmení může být jednou z indicií nasvědčující národnosti osoby, byť jde o indicii svým významem poměrně zanedbatelnou. Soud pak má za to, že advokát nemůže být potrestán za to, že jeho argumenty vznesené v trestním řízení jsou „zcela nepodložené“ či že se „neopírají o objektivní základ“ (srov. str. 8 napadeného rozhodnutí). Posouzení důvodnosti námitek vznesených v trestním řízení je primárně úkolem trestního soudu a zásadně nemůže být předmětem rozhodování žalované o kárném provinění. Pokud tedy sama žalovaná připustila, že samotný obsah námítka podjatosti je přípustný, nemůže být žalobce postihován za to, že vznesený argument dostatečně nepodložil odpovídajícími skutkovými tvrzeními.

39. Soud se nicméně se žalovanou shoduje v tom, že argumentace žalobce ohledně „židovského původu znalce“ byla v rozporu s etickým kodexem, a to pro *způsob, jakým žalobce s poznatkem ohledně údajně židovského původu znalce dále zacházel*. Jak soud uvedl výše, poznatky ohledně jazykového původu příjmení neposkytují dostatečně spolehlivý základ pro určení etnicity osoby. Údaj vypovídající o národnostním či etnickém původu osoby pojímá právní řád České republiky jako *citlivý* údaj [srov. např. § 4 písm. b) zákona o ochraně osobních údajů], jemuž přiznává zvýšenou ochranu (srov. § 9 zákona o ochraně osobních údajů). Pokud tedy samotný právní řád stanoví pravidlo, aby bylo s takovými údaji zacházeno nanejvýš citlivě, pak tím spíše lze takový požadavek očekávat z hlediska obecně přijímaných pravidel slušného chování. Dle názoru soudu se tedy žalobce dopustil porušení pravidel profesionální etiky nikoli přímo tím, že označil znalce za „osobu židovského původu“ pouze na základě jazykového původu jeho příjmení, ale tím, že v podstatě pouze na základě takto nedostatečně spolehlivého poznatku trestnímu soudu bez okolků tvrdil, že znalec je určitého etnického původu a v jakémsi automaticky daném souladu s tímto etnickém původem též nahlíží na určité politické či společenské otázky (srov. rezolutní formulace „jako osoba židovského původu znalec bezesporu vnímá velmi citlivě otázku šoa“ a „jako řada dalších soukmenovců má tendenci reagovat se zvýšenou citlivostí“ atd.). Dle názoru soudu tedy žalobce nezformuloval námítka podjatosti znalce, založenou na jeho předpokládaném etnickém původu, s citlivostí, která je s ohledem na značné riziko zneužití těchto údajů očekávána jak právním řádem, tak etickými pravidly.

40. Na základě výše uvedeného se soud shoduje s názorem žalované, že žalobce nejednal *věcně* ani *střízlivě* a text námítka podjatosti koncipoval způsobem, kterým mohla být snížena důstojnost znalce. Žalobce v námítce podjatosti znalci přisuzoval určité postoje či názory, a to pouze na základě toho, jaké měl znalec příjmení. Žalobce námítka podjatosti přitom zformuloval způsobem, z něhož by mohlo vyplynout, že o určitém etnickém původu znalce neexistuje sebemenší pochybnost. Takto prezentovaný projev nelze považovat ani za souladný s požadavkem *uctivého* a *zdvořilého* chování (srov. č. l. 17 odst. 1 etického kodexu).

41. Obdobně jako na pasáž týkající se údajného židovského původu znalce lze nahlížet i na bezprostředně následující užití pojmu „soukmenovec“. Soud se shoduje se žalobcem, že na tento pojem nelze nahlížet jako na *a priori* dehonestující. Zároveň však nelze odhlédnout od toho, že základ tohoto pojmu tkví v českém slovu „kmen“. Ostatně sám

žalobce v žalobě argumentoval tím, že použití tohoto pojmu se jeví jako „vhodným i s ohledem na původ samotného slova Izrael“. Žalobce na podporu této argumentace mj. uvedl, že *„[i]zraelské kmeny (...) byly podle tradičního biblického podání kmeny, které vzešly z potomků patriarchy Jakóba, jehož druhé jméno bylo Izrael. (...) Výraz Hebrejci se dnes používá především v souvislosti se starověkými kmeny nebo skupinami kmenů, které mluvily hebrejsky a které později vytvořily kmenové společenství Izrael“* (srov. str. 3 žaloby). I z této citace je patrné, že pojem „kmen“ je v sociologickém smyslu možné chápat jako pojem charakteristický pro archaické uspořádání společnosti, v němž je „kmen“ tvořen skupinou lidí spřízněných vzájemnými rodinnými či rodovými vazbami. Odkaz na to, že je určitá osoba součástí „kmene“, je tedy možné do určité míry vnímat pejorativně, neboť se v současné době jedná o překonaný a zastaralý společenský model, typický pro společnosti existující před formováním moderních států.

42. V kontextu posuzované námitky podjatosti se pak použití slova „soukmenovci“ skutečně může jevit jako krajně nevhodné a dehonestující. Tento pojem totiž bezprostředně navazuje na nedostatečně podložený, avšak suverénně prezentovaný názor žalobce, že znalec je židovského původu a že tak „bezesporu“ velmi citlivě vnímá otázky související s holocaustem. Odkaz žalobce na to, že tak činí jako „řada dalších soukmenovců“, je pro pochopení obsahu námitky podjatosti zcela nadbytečný a vyvstává tak legitimní otázka, proč vůbec žalobce spojení těchto slov v námitce podjatosti použil. Ačkoli tedy pojem „soukmenovec“ není spjat výlučně s nacistickou ideologií, v dané věci může poznámka o „řadě dalších soukmenovců“ vzbudit v adresátech projevu žalobce dojem, že znalec jakožto příslušník určitého etnika nadřazuje nad své povolání znalce zájmy svého „kmene“, tedy zájmy dané rodovými a rodinnými vazbami, které v jeho etniku přetrvaly do dnešní doby. Použití slova „soukmenovec“ ve výše uvedeném kontextu námitky podjatosti tedy může mít bezpochyby pejorativní zabarvení, neboť zároveň implikuje, že znalec se spolu s dalšími příslušníky určitého etnika chová v současné moderní společnosti způsobem, jehož kořeny leží ještě v předstátní fázi vývoje společnosti.

43. Závěru o pejorativním významu slova „soukmenovci“ v žalobcem užitým kontextu námitky podjatosti paradoxně nasvědčují i konkrétní příklady použití slova „soukmenovec“, kterými žalobce argumentoval v kárném řízení i v žalobě. Žalobcem užitě příklady totiž v žádném ohledu nenasvědčují tomu, že by v současné češtině bylo slovo „soukmenovec“ běžně užíváno bez jakéhokoli nebezpečí negativní konotace. V případě odkazů na bibli a na učení sv. Augustina se jedná o starověk, dílo spisovatele Šoloma Alejchema *Uličník Motl* bylo publikováno v roce 1907, děj novely Arnošta Lustiga *Modlitba pro Kateřinu Horovitzovou* se odehrává před koncem druhé světové války. V těchto pramenech, které buď vznikaly v dobách charakterizovaných uzavřenými náboženskými komunitami, anebo se alespoň pomocí literárních prostředků pokoušely zmizelou atmosféru těchto dob ve čtenářích evokovat, může být použití výrazu „soukmenovec“ zcela namístě, zatímco v případě soudního jednání konaného v současnosti tomu tak nutně být nemusí. Je přitom zcela přirozené a běžné, že některá slova, ač původně významově neutrální, mohou postupem času nabýt pejorativního významu (typickým případem je např. právě slovo „soudruh“, které žalobce v podání ze dne 8. 8. 2013 uvádí jako ekvivalent výrazu „soukmenovec“).

44. Lze tedy shrnout, že pokud žalobce v námitce podjatosti pojmem „soukmenovec“ bezprostředně navázal na pasáž, v níž znalece rezolutně označil jako „osobu židovského původu“, pak takto užitý pojem „soukmenovec“ může být nepochybně chápán jako výraz posměšný či hanlivý (k tomu je nutno připomenout, že poznámka o „řadě dalších soukmenovců“ se nijak přímo netýkala trestní věci, v níž byla námitka podjatosti uplatněna, a tato poznámka tak nevnesla do námítky podjatosti žádný obsahový přínos). Lze tedy souhlasit se žalovanou, že formulace užitá žalobcem v námitce podjatosti byly způsobilé zasáhnout do důstojnosti znalce a že v žádném případě je nelze hodnotit jako *slušné, věcné, strážlivé, uctivé* ani *zdvořilé*. K poznámce žalobce, že namísto pojmu „soukmenovec“ mohlo být zvoleno synonymické sousloví „příslušník stejného etnika“, soud připomíná, že předmětem dané věci je v podstatě posouzení toho, zda se žalobce dopustil porušení etických pravidel. Na jiném místě žaloby (srov. str. 6 žaloby) sám žalobce připouští, že pojem *věcného* a *strážlivého* projevu je svou podstatou „mimoprávní“. Ačkoli tedy žalobce v námitce podjatosti neužil žádné „nespisovné, hrubé či sprosté výrazy“, nelze z toho dovozovat, že by se nemohl dopustit kárného provinění. Dle názoru soudu pravidla etiky zasahují do širšího rámce lidského chování, než který naznačuje žalobce, a zahrnují rovněž nevhodné nakládání s údaji vypovídajícími o intimních charakteristikách člověka (např. údaje o jeho národnostním, rasovém nebo etnickém původu; o jeho sexuální životě apod.). I tímto způsobem je totiž nepochybně možné zasáhnout do důstojnosti člověka, byť by při něm nebylo užito vulgárních či nespisovných výrazů. Pokud by tedy žalobce skutečně namísto zastaralého pojmu „soukmenovec“ zvolil neutrální sousloví „příslušník stejného etnika“, pak by se dle názoru soudu jednalo o věcnější a strážlivější vyjádření, které v sobě nenese takové nebezpečí negativní konotace. Ačkoli tedy žalobce věc bagatelizuje argumentem, že „namísto použití tří slov (včetně jednoho cizího) bylo použito jediné slovo“ (str. 3 žaloby), pak soud vychází z toho, že rozdíl mezi slušným a neslušným (př. mezi zdvořilým a nezdvořilým, uctivým a neuctivým atp.) chováním je často velmi subtilní a v tomto ohledu tak skutečně může být zásadní právě jediné slovo zasazené do určitého kontextu.

45. Ohledně námitek týkajících se absence subjektivní stránky posuzovaného kárného deliktu soud připomíná, že sám žalobce nijak nezpochybnil, že námitku podjatosti vyhotovil a u trestního soudu ji i uplatnil. Rovněž je zřejmé, že žalobce o konkrétním znění námítky věděl (srov. str. 5 žaloby, v níž žalobce uvádí, že text námítky podjatosti dokonce předem konzultoval s jiným advokátem). Žalobce námitku podjatosti uplatnil jako obhájce, tedy jako právní profesionál, jehož hlavní pracovní činností je mimo jiné interpretace odborných textů. Slovo „soukmenovec“ je (či spíše bylo) v češtině běžně užívané, přičemž průměrný uživatel češtiny dokáže bez obtíží postřehnout, že jeho základem je výraz „kmen“. Žalobce jakožto advokát musel nepochybně vědět i to, že v současné společnosti jsou okolnosti týkající se etnického či národnostního původu osob citlivým tématem, s nímž je třeba zacházet nanejvýš taktně. Rovněž musel vědět, že poznámka o „soukmenovcích“ znalce byla v kontextu uplatněné námítky podjatosti naprosto nadbytečná a zároveň v sobě nesla značné nebezpečí negativní konotace (s ohledem na její kontext a návaznost na argumentaci židovským původem znalce). S ohledem na to, že použití slova „soukmenovci“ mělo v kontextu námítky podjatosti pejorativní význam i bez toho, aby muselo být nutně spojeno s ideologií německého národního socialismu, není třeba posuzovat správnost závěrů žalované, že se žalobce „velmi dobře orientuje v otázkách německého národního socialismu a holocaustu“ (srov.

související argumentaci uvedenou na str. 5 až 6 žaloby). Lze tedy souhlasit se žalobcem, že tato úvaha (tedy do jaké míry se žalobce orientuje v otázkách souvisejících s holocaustem), je pro posouzení věci irelevantní.

46. Vzhledem k výše řečenému lze shrnout, že žalobce jakožto advokát si musel být vědom, že text námitky podjatosti může být z hlediska pravidel profesionální etiky nepřijatelný, přesto námitku podjatosti v soudním řízení uplatnil. Soud se tedy shoduje se žalovanou, že žalobce jednal úmyslně. To, zda text námitky podjatosti obстоjí z hlediska konkrétních požadavků etického kodexu, tedy konkrétně např. z hlediska požadavku na *věcný* a *střízlivý* projev advokáta, je až otázkou právního posouzení skutku. Vzhledem k tomu, že spolehlivý závěr o subjektivní stránce nyní posuzovaného kárného deliktu je možné učinit již na základě textu námitky podjatosti a osoby žalobce (z jeho postavení advokáta, v němž rovněž žalobce námitku podjatosti uplatnil), soud neshledal potřebu pro provedení výsledku svědkyně Mgr. L. V., s níž měl žalobce text námitky podjatosti konzultovat. Shodně lze konstatovat, že ani žalovaná nepochybila, když výslech této svědkyně v kárném řízení neprovedla.

47. Soud tedy dospěl k závěru, že se žalobci nepodařilo zpochybnit odpovědnost za spáchání kárného deliktu, za který byl potrestán napadeným rozhodnutím. Soud považuje napadené rozhodnutí za srozumitelné a dostatečně odůvodněné, neboť žalovaná se v něm vypořádala se všemi podstatnými námitkami žalobce (srov. str. 7 až 8 napadeného rozhodnutí, kde se žalovaná vyjádřila k argumentaci žalobce uvedené v podání ze dne 12. 4. 2017, tedy k způsobu dovození etnického původu znalce i k odkazům žalobce na některá literární díla), byť v některých případech tak učinila velmi stručně. Soud proto odůvodnění žalované v tomto směru rozvinul, některé dílčí úvahy žalované korigoval, avšak stejně jako žalovaná dospěl k názoru, že podstata kárného provinění žalobce tkvěla v nevhodné formě námitky podjatosti, a to konkrétně v části týkající se údajného židovského původu znalce. Soud tak mohl přistoupit k posouzení žalobních námitek směřujících proti výši uloženého trestu.

48. V námitkách proti uloženému trestu žalobce nejprve poukazoval na to, že kárné řízení trvalo neúměrně dlouho. V této okolnosti žalobce spatřoval i důvod pro zastavení řízení. K tomu soud uvádí, že podle rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. 6. 2012, č. j. 9 Ca 84/2009 – 53, publ. pod č. 2753/2013 Sb. NSS, platí, že případné průtahy, k nimž docházelo v průběhu kárného řízení, nemohou způsobovat nezákonnost napadeného rozhodnutí. Zákon o advokacii nestanoví žádnou lhůtu, v níž má být o kárné žalobě pravomocně rozhodnuto a jejíž nedodržení má za následek zánik kárné odpovědnosti advokáta. Závazná je toliko subjektivní a objektivní lhůta pro podání kárné žaloby, zakotvená v § 33 odst. 2 zákona o advokacii, jejíž nedodržení však žalobce nenamítá.

49. Dle názoru soudu nemohou v dané věci obstát ani poukazy žalobce na čl. 6 odst. 1 Úmluvy a s tím související judikaturu. Ústavní soud v nálezu ze dne 31. 3. 2005, sp. zn. I. ÚS 554/04, konstatoval, že posuzování délky řízení a její nepřiměřenosti je otázkou relativní, při níž je třeba zkoumat vztah délky řízení k dalším atributům řízení, jako jsou složitost jeho předmětu, požadavky na provádění dokazování, jednání a procesní aktivity účastníků řízení aj. Závěr o tom, zda doba, po niž trvalo konkrétní řízení, je ještě přiměřená či nikoliv, lze formulovat vždy s ohledem na zohlednění těchto faktorů, jimiž

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

bylo řízení bezprostředně ovlivněno. Soud v této souvislosti upozorňuje na to, že Ústavní soud konkrétně posuzoval případ, kdy celková délka trestního řízení přesáhla dobu 10 let a stěžovateli byl uložen nepodmíněný trest odnětí svobody v trvání pěti a půl roku. Ústavní soud současně neuvedl, jaký konkrétní trest či v jaké výši má být uložen tak, aby byl ústavní princip proporcionality respektován. Naopak i v takovém případě označil Ústavní soud zastavení trestního stíhání za „spíše krajní prostředek“. Pokud žalobce odkazoval na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 4. 2002, sp. zn. 7 Tz 316/2001, pak je třeba poznamenat, že se jednalo skutkově a právně „nikoli složitou věc“ obviněného stíhaného pro trestné činy znásilnění a pohlavního zneužívání, v níž došlo k neodůvodněným průtahům značného rozsahu (v průběhu 6 let, 5 měsíců a 10 dnů nebyl orgány činnými v přípravném řízení učiněn žádný úkon).

50. Nyní posuzovaná věc se od výše uvedených případů řešených Ústavním a Nejvyšším soudem odlišuje v mnoha podstatných aspektech. Žalovaná při ukládání trestu zohlednila délku kárného řízení, a to dokonce jako zásadní faktor vedoucí ke snížení původně uložené výše pokuty z 100 000 Kč na čtvrtinu, tedy na 25 000 Kč. Žalobci přitom mohla být podle § 32 odst. 3 písm. c) zákona o advokacii uložena pokuta až do výše stonásobku minimální měsíční mzdy stanovené zvláštním právním předpisem (soud pro ilustraci uvádí, že v době spáchání kárného deliktu činila minimální mzda částku 8 000 Kč za měsíc). Soud tedy souhlasí se žalovanou, že výše uložené pokuty byla stanovena při samé spodní hranici zákonem dané sazby a nelze ji tedy považovat za nepřiměřeně přísnou. V této souvislosti soud poukazuje např. na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 8. 2003, č. j. 6 A 96/2000 – 62, publ. pod č. 225/2004 Sb. NSS, dle nichž se o zjevně nepřiměřenou výši sankce nejedná v případě, kdy byla pokuta uložena těsně nad spodní hranici zákonného rozmezí (v citovaném rozsudku se jednalo o sankci ve výši 4 % horní hranice). Oproti případům řešeným Ústavním a Nejvyšším soudem byl tedy žalobce potrestán pouze peněžitým trestem, a to v poměrně zanedbatelné výši. Rozdíl je možné spatřovat i v tom, že v dané věci nedošlo ze strany žalované k neodůvodněným průtahům. Délka kárného řízení byla v případě žalobce determinována především právní složitostí, danou citlivostí věci, v důsledku níž v kárném řízení docházelo k posunům v náhledu na právní posouzení skutku, a s tím související potřebou umožnit žalobci plně uplatnit jeho procesní práva (tj. zejména se vyjádřit ke korigovanému právnímu náhledu žalované na posuzovaný skutek).

51. Soud tedy neshledal, že by v případě žalobce, kterému žalovaná výši trestu snížila až na čtvrtinu původně uložené pokuty, byly dány důvody pro ještě benevolentnější postup, který sám Ústavní soud označil za „spíše krajní prostředek“, tedy pro zastavení kárného řízení s ohledem na čl. 6 odst. 1 Úmluvy. Soud rovněž neshledal případným odkaz žalobce na výši kárných opatření ukládaných v jiných případech. V dané věci je třeba mít na paměti, že žalobce se dopustil kárného provinění především nevhodnou formulací námitky podjatosti, kterou spatřoval v určitém etnickém původu znalce. Kárná provinění spočívající v projevech „hrubého až vulgárního charakteru“ se dle názoru soudu kvalitativně odlišují od kárného provinění žalobce, jehož podstata tkví mj. i ve způsobilosti zasáhnout do důstojnosti znalce v důsledku neeticky a urážlivě podané argumentace jeho etnickým původem. Dále je třeba připomenout, že žalobce se dopustil kárného provinění při výkonu advokacie, resp. při svém projevu adresovaném přímo soudu a potažmo i znalci (o takovou

situaci naopak nešlo v případě žalobcem zmiňovaného chování státního zástupce Městského státního zastupitelství v Brně).

52. Soud zároveň přisvědčuje žalobci, že žalovaná se výslovně nevypořádala s jeho dílčí argumentací uvedenou v podání ze dne 12. 4. 2017 poukazující na konkrétní projevy hrubého až vulgárního charakteru, u nichž byla uložena mírná kárná opatření (srov. str. 5 podání ze dne 12. 4. 2017). Soud má nicméně za to, že žalovaná tak učinila za situace, kdy považovala odvolání žalobce proti výši uloženého trestu za důvodné, v tomto směru námitkám žalobce vyhověla a přistoupila k razantnímu snížení původně uloženého trestu. K tomu je možné dodat, že žalovaná svůj názor na námitku žalobce *de facto* vyjádřila tím, že považovala kárný delikt žalobce za závažný s odůvodněním, že vyvolal značnou negativní publicitu jak mezi advokáty, tak i v médiích. Žalovaná zároveň srozumitelně a správně uvedla kritéria, která při rozhodování o výši sankce vzala v úvahu (srov. str. 9 napadeného rozhodnutí), přičemž ve prospěch žalobce zohlednila zejména právě uplynutí značné doby od spáchání kárného provinění. Lze tedy konstatovat, že napadené rozhodnutí je i v části týkající se výše uloženého trestu dostatečně odůvodněné a přezkoumatelné.

VI. Závěr

53. Z výše uvedených důvodů dospěl Městský soud v Praze k závěru, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem, a proto žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

54. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce nebyl ve sporu úspěšný a žalované v řízení žádné náklady nad rámec její běžné činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud.

Praha 30. října 2018

JUDr. Naděžda Řeháková v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.